

Vogelleven in de Wieringermeer. Het leven hier in den Polder gaat zijn gewonen gang, dit jaar nog, en alles is klaar voor landbouw- of graslandbedrijf, ook de bebossching zal dit jaar voor 't grootste gedeelte wel klaar komen.

Opmerkelijk lang bleven hier van 't voorjaar de bonte kraaien, deze hebben heel wat kwaad gesticht in 't jachtveld.

Doordat al de greppels en tochten en slooten waren opgeschoond, was er v.n.l. in sectie H geen beschutting te vinden, zoodat men vaak kon zien aan de vogels waar een haas zijn jongen had of bezig was ze op de wereld te brengen; in een wijden kring stonden die zwartrokken er omheen, en de haas sprong van rechts naar links rond om ze te verjagen, maar de een na de ander zag ze in de vogelbekken verdwijnen. Dagenlang hebben de jachtopzieners door den polder gefietst om met geweerschoten de haasjes te beschermen en de vogels te verjagen.

De eerste broedende vogel, welke ik hier aantrof, was de velduil, welke dit jaar (1936) in groote getalen hier gebroed hebben, de eerste vond ik begin April en de laatste 20 December met 3 eieren en 4 jongen.

Bij de „Radboudhoeve” werd een uil van 't voorjaar de rechtervleugel afgemaaid, doch den geheelen zomer en herfst kon men hem in 't veld nog aantreffen; vliegen kon hij niet, hoewel hij 't nog steeds probeerde.

Wilde eenden broedden hier in grooten getale, de scholekster ook door den heelen polder. Kemphanen vooral in 't noorden. Tureluur dito. Kluten meer dan vorig jaar. Grutto's: daarvan liet men mij eieren zien, gevonden dicht bij 't Amstelmeer. Waterhoen, dodaars, meerkoet, fuut door den geheelen polder. De kapmeeuw en 't vischdiefje broedden weer in Sectie C, hoewel deze kolonie ieder jaar kleiner wordt. Ook broedden er meeuwen in 't Noordoosten. De merel broedt algemeen, de lijster alleen in 't Noorden. Opmerkelijk groot was 't aantal tapuiten. 't Aantal kwikstaarten en piepers wordt elk jaar nog grooter. Kuif en veldkwik algemeen. Rietgorzen en rietzangers sporadisch, evenzoo karekieten. Fuut met jongen zag ik in een tocht ten Oosten van Sloodorp. Dit was dit jaar een pracht broedplaats. Ontelbare nesten van pluvieren, bontbek scholeksters, kluten, vischdiefjes, tureluurs lagen verspreid over eenige kavels braakland. Hier waren weer den geheelen zomer eenige lepelaars, geregeld zag men er troepjes van 6 à 7 bij elkaar, wel heb ik nog eenige Zondagmorgens gezocht naar een nest, de Heer Hazeloop eveneens, doch zonder resultaat. Later werd me verteld, dat iemand een nest met drie groote witte eieren daar uitgehaald heeft, doch dit heb ik niet kunnen bevestigd krijgen ('t eieren rapen is door de Directie verboden op straf van op staanden voet ontslag.)

Dicht bij 't Amstelmeer is 't z.g.n. „Klutengat”, dit is een verbreding in 't kanaal Sloodorp, de Haukes, een prachtig vogeloord, hier ziet men ook veel Kemphanen.

De stormwind bracht in December nog een Jan van Gent in de Wieringermeer; doodop was de vogel door een arbeider gevangen. „Hotel Smit” werd eigenaar.

Vogelbescherming is toch een mooi werk, eenigen tijd geleden kwam een boer bij me (een van de nieuwe pachters) met de vraag, hoe hij 't best de uilen uit zijn schuur kon vangen, liefst levend. Ik heb den man overreed ze rustig te laten geworden en op te letten of hij als er uilen waren ook musschen in de schuur had. Later vertelde hij mij, dat ik goed had gezien; sinds de uilen bij hem logeerden waren de musschen verdwenen, nu wil hij een nestkast maken boven in de schuur om steenuiltjes te lokken. „Nou Geurkink”, sprak mijnheer Vergouwe, H. d. S. alhier dezen zomer, „ik ben bezig om van alle jongens vogelbeschermers te maken”. Of 't gelukt is: o ontgoocheling. Dezer dagen vroom 't hard, 't kanaal zat dicht, behalve voor mijn woning, hier was een groot windgat (wak), dit zat vol eenden, futen, kleine fuut, koeten enz., vooral de koeten hadden 't zwaar te verantwoorden, door de koude bevangen lieten ze zich heel gemakkelijk door de kwajongens pakken, welke ze dan verder op alle mogelijke wijze doodmartelen. Toen ik dit zag, joeg ik ze weg, maar een half uur later moest ik er om lachen, de hedendaagsche jeugd is nog net als wij vroeger, want mijn dochttertje van 9 jaar kwam thuis huilen, de jongens hadden haar geslagen, omdat haar vader hun bij 't kanaal weggejaagd had, met de verzekering er bij, dat wanneer ze 't tegen den meester vertelde ze er nog wat bij kreeg. Gelukkig is 't weer dooi, de vogels zijn weer uit de ellende.

Torenvalken broedden bij voorkeur op graanschelven, ook hebben ze den toren van Middenmeer in beslag genomen.

Dit jaar vond ik bij 't aardappelrooien een pop van een doodshoofdvlinder in mijn tuin. Mieren heb ik nog niet gevonden.

Middenmeer, Februari '37.

H. J. GEURKINK.

Grimbert, de das. Bij het doorbladeren van de jongste jaargangen van D.L.N. vond ik herhaaldelijk opmerkingen over de das, speciaal over het voorkomen. In aansluiting hierop kan ik u mededeelen, dat de das in Oost-Brabant niet zeldzaam is. In de eerste plaats komen twee kolonies op de St. Jansberg (afgesloten gedeelte) voor, vlak bij de onderste vijver. Toen wij daar in Juli j.l. met een aantal N.J.N.-ers rondgeleid werden door den eigenaar, de heer Baron

Van Verschuer (voor den zooveelsten keer) vertelde deze ons het volgende verhaal, wat zijn vader overkomen was.

Deze wandelde op een pad, dat tusschen de verschillende holen doorliep. Op klaarlichten dag kwam hij daar een das tegen. Nu schijnen dassen, juist als konijnen, paden te hebben waarlangs zij bij voorkeur gaan. Het geval wilde nu, dat dassenpad en „menschenpad” samenvielen. De heer Verschuer wilde doorloopen en de das moest dus een eindje opzij. Maar nee hoor. Men sloeg hem met den wandelstok, maar de das wist van geen wijken.

Overigens dat afgesloten deel van de St. Jansberg is een waar dorado; de ijsvogel nestelt bij den middelsten vijver, op het dak van een kas (pannedak) werpt elk jaar een marter zijn jongen, ook komt men nog wel eens een otter tegen. Het is echter zeer te betreuren, dat parallel met den rand van het Reichswald, dwars dus door het (Nederlandsche) Koningsven, een kanaal is gegraven en dat zodoende het Koningsven (wat sinds langen tijd al geen ven meer is) ontwaterd wordt. Vorig jaar zag ik er nog blauwborstjes. Vroeger broedde er de roerdomp.

Maar om op de dassen terug te komen: ook op het landgoed „Ossenbroek” bij Beers (U misschien nog wel bekend uit den tijd dat U in Grave woonde) worden nog elk jaar een 3 tot 5-tal dassen gevangen. De zitkamer van het huis hangt vol met dassenvellen . . .

De jachtopziener van dit terrein zei me, dat het alleen maar om de vellen ging. Bij het stellen der vallen gebruikt hij geen aas; hij zorgt er alleen voor, dat ze op de dassenpaden in de buurt van het hol gezet worden. Overigens kon hij de das niet als schadelijk aanmelden, een doo enkele keer verslond hij eens een kip of gans. Welk een taai leven deze dieren hebben, bewijst wel, dat een gevangen das een ring wordt omgedaan met daaraan touwen bevestigd en dat men nog een half uur a drie kwartier moet trekken eer de dood intreedt. Men *schiet* het dier niet dood om beschadiging van het vel te voorkomen.

Cuyk.

Tijs G. VISSER.

Vogelrijkdom. In een villatuin te Bilthoven, groot 60 × 21 m., broedden (juister gezegd: nestelden) dit voorjaar de volgende vogels: merel (meerdere nesten), zanglijster, roodborstje, gekraagde roodstaart, draaihals, vink, groenling, koolmees (2 broedsels), pimpelmees (2 broedsels), winterkoning, staartmees, dennemees en woudduif. Voorts werden er voortdurend in aangetroffen goudhaantje, tuinfluitier en grauwe vliegenvanger, doch is niet met zekerheid uitgemakkt, dat zij in den tuin gebroed hebben. In elk geval is het aantal in dit betrekkelijk niet groote tuintje broedende vogels wel opmerkelijk geweest. De tuin is een z.g. boschtuin met een vijftigtje en meerdere dicht met klimop of kamperfoelie begroeide boomen, waaronder heesters en struiken.

Bilthoven, 3 Aug. '36.

W. v. HARENCARSPER.

Enkele waarnemingen hoe Reintje de vos de vogelstand inkort. Dezen zomer, in de maand Juni, bevond ik mij in een stuk heideveld, grenzende aan een uitgestrekt complex dennebosschen. Ongeveer 50 meter op genoemd heideveld lieten twee boompiepers, zittende in een vliegden hun klaaggepiep hooren, en hadden waarschijnlijk in de omgeving hun nest met jongen, daar een der vogels voedsel in den bek had.

Ik ging in de hei liggen, om door het voederen der oude vogels, het nest te vinden. Nadat ik een poos had gelegen en de vogels bleven piepen, zag ik een groote vos onder de berkenstruiken aan den rand van het bosch staan, die blijkbaar naar het piepen der vogels luisterde. Een oogenblik later sloop hij naar de den waarin een der vogels zat te piepen en bleef op korten afstand onbeweeglijk staan, terwijl zij langzaam links en rechts over de heide keek. Men kon zoo echt zien, dat de vos stond te luisteren, of zij ook de jonge vogels hoorde piepen. Ik lag ongeveer 25 meter van haar af en ik maakte een keer een kort piepend geluid.

Onmiddellijk hief zij den kop op en liep schuin voor mij heen en bleef opnieuw staan luisteren. Ik piepte nogmaals doch een beetje luider, wat zij echter niet meer vertrouwde. Zij keek even wantrouwend in mijn richting en sloop vlug als een kat het dennebosch in. Dit was jammer, ik had gaarne haar plan uitgewerkt gezien.

Een paar winters geleden, terwijl er spoorsnieuw lag, speurde ik een vos, welke langs den boschrand over een 20 meter breeden brandweg had geloopt.

Het scheen aan het spoor, dat de vos zich plotseling had bedacht, en was in rechte lijn schuin terug naar den anderen kant van den weg geloopt, naar een aldaar staanden berkenboom, die ongeveer een meter boven den grond, gespleten was.

Aan de achtergebleven veertjes kon ik zien, dat Reintje uit deze spleet een koolmees, die vermoedelijk daar haar nachtverblijf had gehad, had gehaald.

Waarom de vos deze boom, die zij reeds gepasseerd was, nog ging inspecteeren, zal definitief niet op te lossen zijn. Misschien heeft het vogeltje eenig lawaai gemaakt, ook zeer goed aanneembaar is dat daar meerdere slachtoffers zijn gevallen.